

Віктор Юрійович КОМАР,
магістр з економіки та менеджменту (м. Київ),
Komar1@ua.fm

УДК 351.854

СТВОРЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ КАРТИНИ САМОУПРАВЛІННЯ ПРОФЕСІЙНОЮ ПІДГОТОВКОЮ СТУДЕНТІВ ДЕРЖАВНО-УПРАВЛІНСЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Акцентується увага на основних етапах, методах, принципах і джерелах інформації щодо створення інформаційно-аналітичної картини самоуправління (ІАКС) в системі професійної підготовки студентів державно-управлінських спеціальностей як узагальненої форми наукового відображення інтегрованих і систематизованих знань щодо сучасної теорії, методології і практики самоуправління і його десяти базових напрямів, в основу формування яких покладений достовірний масив систематизованої наукової і навчальної літератури провідних вітчизняних і зарубіжних авторів. Подано графічне відображення і загальна характеристика ІАКС і її основних напрямів. Наведено результати аналізу стану і тенденцій розвитку кожного з десяти напрямів ІАКС, що дозволило суттєво розширити уявлення про роль і місце підсистеми «самоуправління» в системі професійної підготовки цієї категорії студентів. Доведено, що завдяки своїй природі і властивостям ІАКС дозволяє закласти підґрунтя всебічної оцінки підсистеми «самоуправління», визначити основні науково-методичні і практичні засади і зробити обґрунтовані висновки щодо перспективного розвитку системи професійної підготовки студентів державно-управлінських спеціальностей на інноваційній основі.

Ключові слова: інформаційно-аналітична картина самоуправління, базові напрями самоуправління, система професійної підготовки студентів державно-управлінських спеціальностей.

В умовах жорсткого ринкового середовища, суцільної інформатизації і глобалізації українського суспільства підвищується роль науково-інформаційної діяльності, яку трактують як творчу аналітичну діяльність зі створення й оцінювання різноманітних інформаційних систем соціального характеру для їх використання в основних сферах діяльності і рівнях управління.

Важливим напрямом науково-інформаційної діяльності є створення сукупності різного роду і складності інтегрованих інформаційно-аналітичних систем управління повного циклу. Це новий клас інформаційних систем управління, в основу яких покладено сучасні наукові методи і технології повного управлінського циклу, які забезпечують повноцінне управління інформацією, починаючи від її належного збору, аналітичної обробки деталізованих даних і закінчуючи їх перетворенням в узагальнену систематизовану форму вивіреної інформації, яка забезпечує її ефективне використання при створенні складних соціальних систем.

Враховуючи, що інформаційні системи управління цього класу, призначені для виконання мети і завдань побудови складних соціальних систем, вони також є достатньо складними утвореннями, створення яких включає декілька етапів, починаючи від формування концепції, проектування, розробки і закінчуючи їх апробацією і впровадженням.

Створення інтегрованих інформаційно-аналітичних систем самоуправління повного циклу набуває особливого значення у ВНЗ і факультетах державно-управлінського профілю, в яких навчається понад 100 тис. студентів, професійна підготовка яких належить до складних видів творчої діяльності і ґрунтується на особливих підходах і методах до їх навчання [1, с. 171].

При цьому слід враховувати, що в системі самоуправління професійною підготовкою студент одночасно виступає суб'єктом і об'єктом управлінського впливу, що характеризує самоуправління як складну комплексну управлінською проблемою, яка потребує використання сучасних наукових підходів і методів дослідження і запровадження інноваційних технологій самоуправління.

До інтегральних систем цього класу належить інформаційно-аналітична картина самоуправління, яка є узагальненою формою наукового відображення інтегрованих і систематизованих знань щодо сучасної теорії, методології і практики самоуправління і його базових напрямів у системі професійної підготовки цієї категорії студентів.

Ця управлінська картина при наявності зазначених властивостей дозволить закласти підґрунтя всебічної оцінки самоуправління, визначити основні науково-методичні і практичні орієнтири для його підйому на новий якісний рівень і стратегічного розвитку на інноваційній основі.

Концептуальні підходи до створення сучасних інформаційно-аналітичних систем управління, зокрема в системі самоуправління професійною підготовкою студентів, частково висвітлені в наукових і навчально-методичних працях провідних вітчизняних науковців у галузі економіки, державного і соціального управління: І. І. Бажина [2], В. П. Белогурова [3], В. В. Буреги [4], В. М. Варенка [5], І. В. Захарової і Л. Я. Філіпової [6], А. В. Катренка [7], В. М. Колпакова [8], Э. М. Короткова [9], С. П. Кулицького [10], Н. Р. Нижник, С. П. Машкова [11], Ю. П. Сурміна [12; 13; 14], І. І. Черленяка [15] та ін.

Віддаючи належне науковим і навчально-методичним працям, у яких відображено концептуальні підходи до створення різного роду і складності інтегрованих інформаційно-аналітичних систем соціального управління, слід зазначити, що поки відсутня єдина теоретико-методологічна база для вирішення

цієї важливої проблеми, зокрема в системі самоуправління професійною підготовкою студентів державно-управлінських спеціальностей.

Мета статті полягає в теоретичному обґрунтуванні і створенні інформаційно-аналітичної картини самоуправління і його базових напрямів, висвітленні її основних характеристик для використання в системі професійної підготовки студентів державно-управлінських спеціальностей.

Інформаційно-аналітична картина самоуправління (ІАКС) системи професійної підготовки студентів відповідно до мети, основних завдань і призначення є достатньо складною інформаційною системою, створення якої проводилось у три етапи:

Перший етап — інформаційно-пошуковий. На цьому етапі первинною інформаційно-пошуковою базою для визначення вихідних позиції щодо мети, завдань і методів створення ІАКС обрано понад 150 джерел інформації з різних аспектів самоуправління, які висвітлені в науково-теоретичній і методичній літературі з державного управління, менеджменту, економіки, педагогіки, психології та інших галузей знань. Потім із загального масиву інформації проводився відбір тих літературних джерел, у яких достатньо повно відтворено науковий і навчальний матеріал для формування відповідного базового напрямку самоуправління. Для цього аналіз кожного літературного джерела проводився щодо таких розділів, як зміст, анотація, вступ, висновки тощо.

Це дозволило сформувати концептуальні підходи до створення ІАКС, зокрема встановлення кількості базових напрямів, їх складових, з визначенням характеру кожного напрямку й ефективності від його реалізації (табл. 1).

Таблиця 1

**Формування концептуальних підходів
до створення ІАКС і її базових напрямів у системі
професійної підготовки студентів державно-управлінських спеціальностей**

Базові напрями ІАКС	Основні складові базових напрямів ІАКС	Характер напрямку	Ефективність від реалізації напрямку
<i>Перший напрям:</i> визначення структури розподілу термінів «СУЯ» і «СМТ» в науковій і навчальній літературі			
1. Частота використання термінів «СУЯ» і «СМТ» у науковій і навчальній літературі	Терміни: «СУЯ» і «СМТ».	<i>Теоретико-методичний</i> — дозволить визначити структуру розподілу термінів «СУЯ» і «СМТ» у науковій і навчальній літературі.	За результатами логіко-змістовного аналізу щодо частоти використання термінів «СМТ» і «СУЯ» можна визначити, який з них доцільно використовувати як самостійний науковий напрям у системі професійної підготовки студентів.

Продовження табл. 1

<i>Другий напрям:</i> визначення структури розподілу основних наукових підходів щодо СУЯ (СМТ)			
2. Наявність різних наукових підходів, у яких використовується СУЯ (СМТ).	Наукові підходи: ресурсний, функціональний, загальний.	<i>Теоретичний</i> — дозволить визначити структуру розподілу основних наукових підходів, у СУЯ (СМТ) в системі професійної підготовки студентів.	За результатами теоретичного узагальнення трьох зазначених підходів щодо СУЯ (СМТ) можна зробити обґрунтований висновок щодо правильного вибору найбільш ефективного підходу.
<i>Третій напрям:</i> визначення структура розподілу концепцій СМТ у науковій і навчальній літературі			
3. Розповсюдження концепцій СМТ у науковій і навчальній літературі	Концепції СМТ: Л. Зайверта; М. Вудвока, Д. Френсіса; А. Т. Хроленка; Бербель Х. Швальбе; В. Андреева; В. Карпичова В. Варламова.	<i>Теоретичний</i> — дозволить визначити структуру розподілу основних концепцій, які відображають суть і специфіку СМТ у системі професійної підготовки студентів.	За результатами логіко-змістовного аналізу можна виявити основні концепції СМТ, на основі яких доцільно провести теоретичне обґрунтування щодо удосконалення СМТ у системі професійної підготовки студентів.
<i>Четвертий напрям:</i> визначення структури розподілу СУЯ в галузях діяльності			
4. Розповсюдження СУЯ в галузях діяльності .	Галузі діяльності: управління, менеджмент, економіка, педагогіка, психологія та ін.	<i>Практичний</i> — дозволить визначити структуру розподілу СУЯ в галузях: державному управлінні, менеджменті, економіці, педагогіки тощо.	За результатами аналізу можна виявити ступінь розповсюдження СУЯ в державному управлінні, менеджменті, економіці та ін. і на цій основі створити умови для оптимального розвитку СУЯ у зазначених галузях.

Продовження табл. 1

П'ятий напрям: визначення структури розподілу СУЯ в сферах діяльності людини			
5. Розповсюдження СУЯ в сферах діяльності людини	Сфери діяльності людини: наукова, навчальна, трудова.	<i>Практичний</i> — дозволить визначити структуру розподілу СУЯ в основних сферах діяльності людини, зокрема в навчальній.	За результатами аналізу можна виявити ступінь розповсюдження СУЯ в сфері навчання і при необхідності створити умови для оптимального розвитку СУЯ в системі підготовки студентів.
Шостий напрям: визначення структури розподілу СУЯ в науковій і навчальній літературі			
6. Розповсюдження СУЯ у науковій і навчальній літературі.	Види літератури: наукова, навчальна, в т.ч. підручники, практичні посібники.	<i>Практичний</i> — дозволить визначити структуру відображення СУЯ в науковій і навчальній літературі для використання в системі професійної підготовки студентів.	За результатами аналізу можна виявити ступінь відображення СУЯ в науковій і навчальній літературі і при необхідності створити умови для оптимального її використання в системі професійної підготовки студентів.
Сьомий напрям: визначення структури розподілу СУЯ на основних соціальних рівнях			
7. Використання СУЯ на основних соціальних рівнях.	Соціальні рівні: індивідуальний (людина) колективний (організація).	<i>Практичний</i> — дозволить визначити структуру розподілу СУЯ на індивідуальному і колективному рівнях.	За результатами аналізу можна виявити ступінь використання СУЯ на індивідуальному рівні (людини), зокрема в системі професійної підготовки студентів.

Закінчення табл. 1

Восьмий напрям: визначення структури розподілу СУЯ на основних ієрархічних рівнях управління			
8. Використання СУЯ на основних ієрархічних рівнях управління.	Ієрархічні рівні управління: вищий, середній, нижчий.	<i>Практичний</i> — дозволить визначити структуру використання СУЯ на основних ієрархічних рівнях управління.	За результатами аналізу можна виявити ступінь використання СУЯ на нижчому ієрархічному рівні, зокрема в системі професійної підготовки студентів.
Дев'ятий напрям: визначення структури розподілу вивчення дисципліни СУЯ (СМТ) самостійно або під керівництвом викладача			
9. Розраховано на вивчення дисципліни СУЯ (СМТ) самостійно або під керівництвом викладача.	Вивчення дисципліни: самостійно, під керівництвом викладача.	<i>Практичний</i> — дозволить визначити структуру вивчення дисципліни СУЯ (СМТ) самостійно або під керівництвом викладача.	За результатами аналізу можна визначити співвідношення частоти вивчення дисципліни самостійно і під керівництвом викладача, в системі професійної підготовки студента.
Десятий напрям: визначення структури розподілу СУЯ (СМТ) у джерелах інформації вітчизняних і зарубіжних авторів			
10. Розповсюдження СУЯ (СМТ) у літературних джерелах вітчизняних і зарубіжних авторів.	Літературні джерела авторів: вітчизняних, зарубіжних, у т.ч. ближнього зарубіжжя, далекого зарубіжжя.	<i>Практичний</i> — дозволить визначити структуру розповсюдження СУЯ (СМТ) у літературних джерелах вітчизняних і закордонних авторів.	За результатами аналізу можна провести відповідні заходи щодо оптимізації розповсюдження СУЯ (СМТ) у літературних джерелах вітчизняних і зарубіжних авторів для системи професійної підготовки студентів.

Вирішення завдань щодо формування концептуальних підходів до створення інформаційно-аналітичної картини самоуправління і його базових напрямів дозволило перейти до виконання другого етапу дослідження — *проектного*. Мета цього етапу полягала у проектуванні цілісної інформаційно-аналітичної картини і насиченні її фактичним інформаційним матеріалом, у встановленні оптимального співвідношення між базовими напрямками, їх корегування і структуризація.

Для цього базові напрями і їх складові наповнювались якісно вимірюваними відсотковими показниками, проводились необхідні розрахунки, статистична обробка отриманих даних, коригування окремих складових картини, з метою досягнення її гармонійності. Інформаційно-факторіальною базою для виконання цього етапу обрано від 30 до 120 найменувань систематизованої і структурованої наукової і навчальної літератури з різних аспектів самоуправління провідних вітчизняних і закордонних авторів.

Третій етап — узагальнюючий. Для його виконання проведено остаточне доопрацювання ІАКС, здійснено комплекс заходів щодо її цілісності і оптимізації її десяти базових напрямів, визначено гармонійну структуру розподілу їх складових.

Виконання зазначених етапів дозволило створити ІАКС і її базових напрямів у системі професійної підготовки студентів державно-управлінських спеціальностей (рис. 1).

Таким чином, була створена інформаційно-аналітична картина самоуправління (ІАКС) в системі професійної підготовки студентів державно-управлінських спеціальностей як узагальнена форма наукового відображення інтегрованих і систематизованих знань щодо сучасної теорії, методології і практики самоуправління і його десяти базових напрямів, в основу формування яких покладений достовірний масив систематизованої наукової і навчальної літератури провідних вітчизняних і зарубіжних авторів.

Аналіз ІАКС показує, що її перші три напрями відображають закони, закономірності, теорію і методологію СУЯ, тобто належать до теоретичних аспектів самоуправління. Інші сім напрямів ІАКС відображають її різні практичні аспекти. Таким чином, ІАКС і її базові напрями репрезентують цілісну, десятиелементну картину, використання якої дозволяє підняти теоретичний і практичний рівень самоуправління в системі професійної підготовки студентів державно-управлінських спеціальностей.

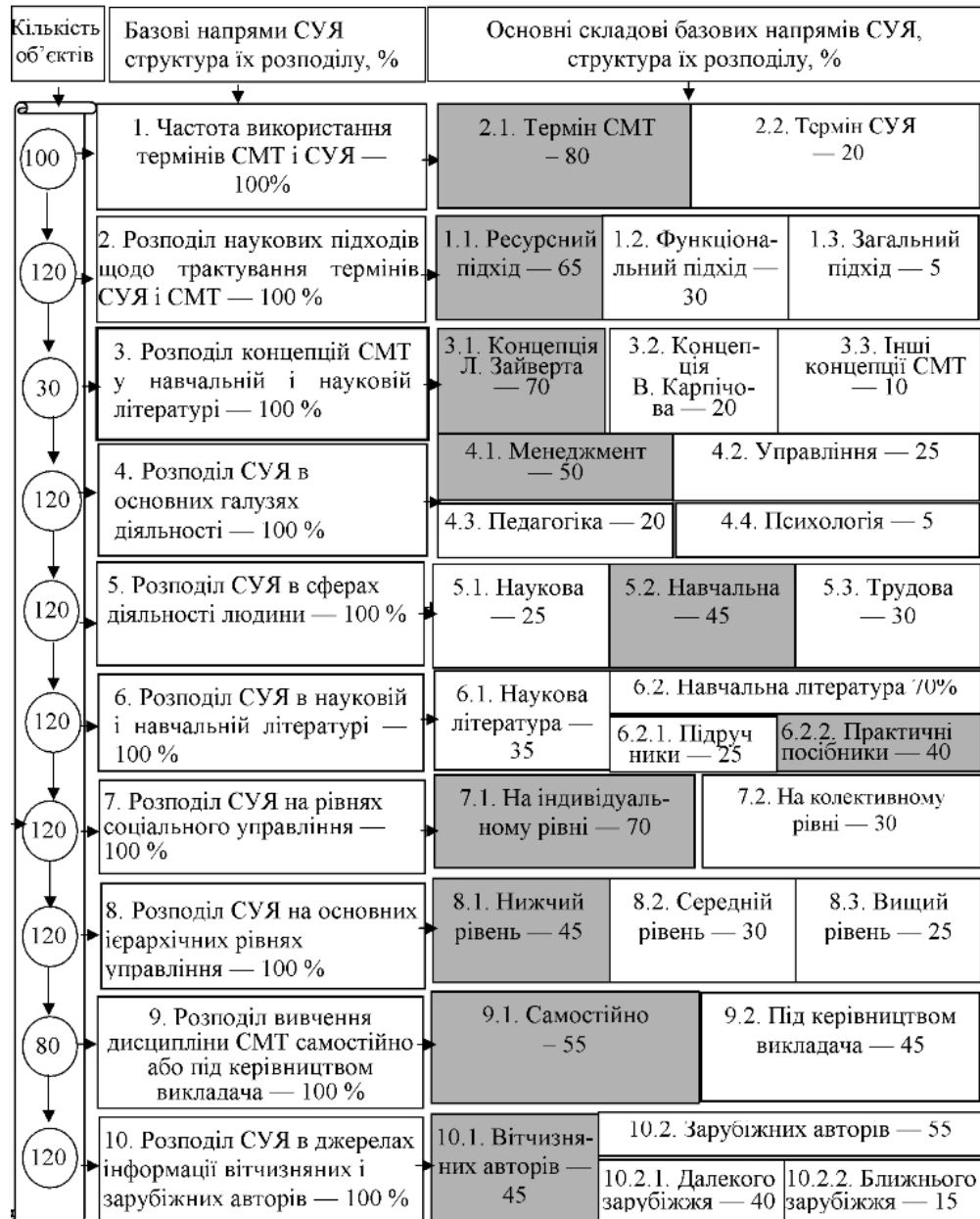
Для обґрунтування тенденцій і перспектив розвитку підсистеми «самоуправління» важливе значення має аналіз кожного з десяти базових напрямів ІАКС, який подано нижче.

Перший напрям. За результатами аналізу 100 найменувань джерел інформації виявлено, що співвідношення частоти використання термінів «СМТ» і «СУЯ» складає як 4 до 1, що не повною мірою відповідає системі професійної підготовки цієї категорії студентів. Хоча ці терміни і близькі за багатьма ознаками, але не тотожні, внаслідок того, що вони мають різний потенціал, масштаби і сфери застосування.

З урахуванням цього, термін «СМТ» доцільно використовувати в умовах жорсткого ринкового середовища, як ключову техніку в системі менеджменту праці. Термін «СУЯ» доцільно використовувати як самостійний науковий напрям у системі професійної підготовки студентів державно-управлінських спеціальностей, яке належить до складних видів творчої діяльності і потребує спеціальних методів і підходів до їх професійної підготовки.

Другий напрям. За результатами аналізу 80 найменувань джерел інформації виявлено, що співвідношення частоти використання трьох наукових підходів при трактуванні терміна «СНЯ» («СМН») в загальній їх структурі складає: ресурсного — 65 %, функціонального — 35 % і загального — 5 %.

Систематизація зазначених наукових підходів показала, що нижній (базовий) рівень займає ресурсний підхід, середній рівень — функціональний підхід і найвищий рівень — загальний підхід.

СУЯ — самоуправління; СМТ — самоменеджмент

Рис. 1. Інформаційно-аналітична картина самоуправління (ІАКС) і його десяти базових напрямів у системі професійної підготовки студентів державно-управлінських спеціальностей

Примітка: розроблено автором.

Це дозволяє зробити висновок, що при визначенні терміна «СНЯ», усі три наукові підходи: ресурсний, функціональний і загальний мають право на існування. Але суттєві переваги при трактуванні такої складної, багатофункціональної і багатоаспектної управлінської підсистеми як «самоуправління», має загальний підхід, який характеризується універсальністю, повнотою наукового інструментарію і величезними потенціалом.

Третій напрям ІАКС. Стосується визначення структури розподілу шести концепцій СМТ, які описані в спеціальній літературі [16]. До них належать:

1. Концепція економії власного часу — німецького дослідника Лотара Зайверта;
2. Концепція міждисциплінарної моделі самоменеджменту — В. Карпічева і В. Варламова;
3. Концепція подолання власних обмежень — М. Вудкока і Д. Френсіса;
4. Концепція саморозвитку особистості — В. А. Андрєєва;
5. Концепція підвищення особистої культури ділового життя — А. Т. Хроленка;
6. Концепція досягнення особистого ділового успіху — Бербель і Хайнца Швальбе.

За результатами аналізу 30 найменувань джерел інформації виявлено, що в структурі розподілу теоретичних концепцій СМТ найбільшого розповсюдження отримала концепція економії власного часу Л. Зайверта — 70 %, друге місце зайняла міждисциплінарна концепція СМТ В. Карпічева і В. Варламова — 20 %. На інші чотири теоретичні концепції СМТ припадає лише 10 %.

Концепція Л. Зайверта використана західноєвропейськими авторами при створенні значної кількості практичних посібників, у яких розглядаються окремі аспекти проблеми управління часом, англ. «time management». Результати проведеного нами дослідження показали, що внаслідок помилок теоретичного характеру недоцільно в системі самоуправління використовувати термін «управління часом» (англ. «time management») і його доцільно замінити терміном «самоуправління процесом».

Четвертий напрям ІАКС. За результатами аналізу 120 найменувань джерел інформації виявлено, що структура розподілу СУЯ в основних галузях економіки складає: менеджмент — 50 %, управління — 25 %, педагогіка — 20 % і психологія — 5 %. Такий розподіл свідчить, що відмічається позитивна тенденція переважного розповсюдження СУЯ в галузі менеджменту і управління (75 %), що спрямовує увагу на вирішення питань самоуправління для менеджерів і управлінців.

П'ятий напрям ІАКС. За результатами аналізу 120 найменувань джерел інформації виявлено, що структура розподілу СУЯ в основних сферах діяльності людини складає: навчальна — 45 %, трудова — 30 %, наукова — 25 %, Такий розподіл свідчить про не раціональну структуру висвітлення СУЯ в джерелах інформації, особливо в частині наукового забезпечення такої складної підсистеми, якою є СУЯ в системі професійної підготовки студентів державно-управлінських спеціальностей.

Шостий напрям ІАКС. За результатами аналізу 120 найменувань джерел інформації виявлено, що структура розподілу СУЯ у цих двох видах літератури складає відповідно: навчальна — 65 %, з яких на практичні посібники припадає 45 %, і на підручники 25 %, наукова — 35 %,

Такий розподіл свідчить про негативну тенденцію, пов'язану з надмірним висвітленням СУЯ в навчальній літературі — 65 %, при низькому рівні забезпечення СУЯ науковою літературою (монографії, дисертації, наукові статті тощо). Прикладом незадовільного наукового забезпечення СУЯ є той факт, що цій

проблемі присвячено лише одне монографічне дослідження з педагогіки [17]. До того ж, у переліку джерел інформації авторів далекого зарубіжжя наукова література взагалі відсутня, а в навчальній літературі переважають практичні посібники.

Сьомий напрям ІАКС. За результатами аналізу 120 найменувань джерел інформації виявлено, що структура розподілу СУЯ на основних соціальних рівнях складає: на індивідуальному рівні — 70 %, на колективному рівні — 30%. Такий розподіл можна вважати позитивним, тому що дві третини джерел інформації розкривають питання СУЯ на індивідуальному рівні, тобто присвячені особистості, насамперед, студенту.

Восьмий напрям ІАКС. За результатами аналізу 120 найменувань джерел інформації виявлено, що структура розподілу СУЯ на основних ієрархічних рівнях управління складає: нижчий — 45 %, середній — 30 %, вищий — 25 %. Таку структуру можна вважати прогресивною, тому що майже половину в ній складають керівники нижчої ланки, до якої відносяться майбутні державні службовці та управлінці — студенти.

Дев'ятий напрям ІАКС. За результатами аналізу 80 найменувань джерел інформації виявлено, що вивчення дисципліни СУЯ (СМТ) самостійно складає — 55 %, а під керівництвом викладача — 45 %. Таку структуру розподілу не можна вважати оптимальною, тому що більше половини підручників і навчальних посібників в переважній більшості авторів далекого зарубіжжя пропонують вивчати цю важливу дисципліну самостійно. Такий підхід не передбачає навчальних програм підготовки фахівця, колективного вивчення і обговорення основних аспектів СУЯ, що не можна визнати прогресивним напрямом.

Десятий напрям ІАКС. За результатами аналізу 120 найменувань джерел інформації з різних аспектів СУЯ виявлено, що 45 % складають праці вітчизняних авторів і 55 % — зарубіжних, з яких 40 % — авторів далекого зарубіжжя і 15 % — ближнього зарубіжжя. Такий розподіл свідчить про раціональне співвідношення праць з СУЯ вітчизняних і зарубіжних авторів.

При формуванні ІАКС задіяна низка основних наукових принципів:

1. *Принцип актуальності* — передбачає при формуванні ІАКС наукове відображення сучасної теорії і методології, які мають високий рівень актуальності і відповідають потребам практики самоуправління;

2. *Принцип повноти* — передбачає при формуванні ІАКС висвітлення усіх наявних базових напрямів самоуправління, які мають безпосередньо стосуються вирішення поставлених завдань;

3. *Принцип процесуальності* — полягає в тому, що формування картини самоуправління і її базових напрямів відбувається безперервно, поступово і послідовно змінюючись у часі і просторі;

4. *Принцип цілепокладання* полягає в тому, що процес формування ІАКС має мету, під впливом якої забезпечується результативність її базових напрямів і картини в цілому;

5. *Принцип цілісності* полягає в тому, що процес формування ІАКС має інтеграційну складову, яка забезпечує органічне поєднання її базових напрямів і картини в цілому.

6. *Принцип керованості* — передбачає, що ІАКС в цілому і кожний її базовий напрям є керованими і контрольованими, що узгоджено з принципом зворотного зв'язку.

7. *Принцип послідовності* — полягає в тому, що формування ІАКС відбувається послідовно, в певному порядку, а кожний її базовий напрям логічно пов'язується з іншим, від початку і до закінчення створення цієї картини;

8. *Принцип достовірності* — передбачає при формуванні ІАКС використання достовірного масиву систематизованої наукової і навчальної літератури з різних аспектів самоуправління провідних вітчизняних і зарубіжних авторів.

9. *Принцип гнучкості* — можливість адаптації ІАКС до змін у системі самоуправління без зміни методів створення картини і без модифікації структури і її базових напрямів.

10. *Принцип науковості* передбачає при формуванні ІАКС використання сучасних наукових підходів, методів і розвитку самоуправління на інноваційній основі.

Таким чином, створення *інформаційно-аналітичної картини самоуправління (ІАКС)* дозволило сформулювати її десять основних напрямів, провести комплексний аналіз їх стану і тенденцій розвитку, визначити роль і місце підсистеми «самоуправління» в системі професійної підготовки цієї категорії студентів.

Завдяки своїй природі і унікальним властивостям ІАКС дозволяє закласти підґрунтя всебічної оцінки підсистеми «самоуправління», визначити основні науково-методичні і практичні засади і зробити обґрунтовані висновки щодо перспективного розвитку системи професійної підготовки студентів державно-управлінських спеціальностей на інноваційній основі.

Список використаних джерел

1. *Комар В. Ю.* Стан і тенденції розвитку вищої державно-управлінської освіти // Наука й економіка. Вип. 1 (37). Хмельницький, 2015. С. 168–175.
2. *Бажин И. И.* Исследование систем управления: Компакт-учебник. Х. : Консум, 2004. 336 с.
3. *Белогуров В. П.* Основы управления. Х. : Консум, 2003. 240 с.
4. *Бурега В. В.* Социально-адекватное управление: концептуализация модели. Донецк : Норд-Пресс, 2005. 171 с.
5. *Варенко В. М.* Інформаційно-аналітична діяльність. К. : Університет «Україна», 2013. 416 с.
6. *Захарова І. В., Філіпова Л. Я.* Основы інформаційно-аналітичної діяльності. К. : Центр учбової літератури, 2013. 335 с.
7. *Катренко А. В.* Системний аналіз об'єктів та процесів комп'ютеризації. Львів : Новий світ–2000, 2003. 424 с.
8. *Колпаков В. М.* Самоменеджмент. К. : МАУП, 2008. 528 с.
9. *Коротков Э. М.* Исследование систем управления. М. : ДеКА, 2000. 288 с.
10. *Кулицький С. П.* Основы організації інформаційної діяльності у сфері управління. К. : МАУП, 2002. 224 с.
11. *Нижник Н. Р., Мосов С. Н.* Теоретичні аспекти державного управління. Чернівці : Технодрук, 2011. 248 с.
12. *Сурмін Ю. П.* Теория систем и системный анализ. К. : МАУП, 2003. 368 с.
13. *Сурмін Ю. П.* Майстерня вченого: Підручник для науковця. К. : Консорціум з удосконалення менеджмент-освіти в Україні, 2006. 302 с.
14. *Сурмін Ю. П., Туленков Н. В.* Теория социальных технологий. К. : МАУП, 2004. 608 с.
15. *Черленяк І. І.* Синергетичні моделі системи державного управління. Ужгород : Ліра, 2010. 656 с.
16. *Градіннова О. О.* Дослідження передумов використання сучасної системи самоменеджменту на підприємствах туристичної індустрії // Вісник ДІТБ. Донецьк : ДІТБ, 2011. № 15. С. 68–76.

17. Ямалетдинова Г. А. Самоуправление учебно-познавательной деятельностью студентов в сфере физической культуры / под ред. Л. А. Рапопорта. Екатеринбург : Гуманитарный университет, 2008. 136 с.

Надійшла до редакції 01.12.2016

Комар В. Ю. Создание информационно-аналитической картины самоуправления профессиональной подготовкой студентов государственно-управленческих специальностей

Акцентируется внимание на основных этапах, методах, принципах и источниках информации относительно создания информационно-аналитической картины самоуправления (IAKS) в системе профессиональной подготовки студентов государственно-управленческих специальностей как обобщенной формы научного отражения интегрированных и систематизированных знаний относительно современной теории, методологии и практики самоуправления и его десяти базовых направлений, в основу формирования которых положен достоверный массив систематизированной научной и учебной литературы ведущих отечественных и зарубежных авторов. Подано графическое отображение и общая характеристика IAKC и ее основных направлений. Приведены результаты анализа состояния и тенденций развития каждого из десяти направлений IAKC, что позволило существенно расширить представление относительно роли и места подсистемы «самоуправление» в системе профессиональной подготовки этой категории студентов. Доказано, что благодаря своей природе и свойствам IAKC позволяет заложить основу для всесторонней оценки подсистемы «самоуправление», определить основные научно-методические и практические принципы и сделать обоснованные выводы относительно перспективного развития системы профессиональной подготовки студентов государственно-управленческих специальностей на инновационной основе.

Ключевые слова: информационно-аналитическая картина самоуправления, базовые направления самоуправления, система профессиональной подготовки студентов государственно-управленческих специальностей.

Komar, V. Yu. Creation of Research and Information Picture of Self-Management by Professional Preparation of Students of Management Specialities

The article attention is accented on the basic stages, methods, principles and information generators on creation of research and information picture of «self-management» (RIPS) in the system of professional preparation of students of state-administrative specialities, as the generalized form of scientific reflection of the integrated and systematized knowledge of relatively modern theory, methodology and practice of self-management and its ten main directions, the reliable array of the systematized scientific and educational literature of leading home and foreign authors. Graphic reflexion and general description of RIPS and its basic directions is given. Results of analysis of the state and progress development of each of ten trends of RIPS are brought, that allowed substantially to extend presentation in relation to a role and place of subsystem «self-government» in the system of professional preparation of this category of students. It is well-proven that due to the nature and properties of RIPS allows to pawn basis for the all-round estimation of subsystem «self-management», to define basic scientifically-methodical and practical principles and do the reasonable conclusions of relatively perspective development of the system of professional preparation of students of state-administrative specialities on innovative basis.

Keywords: research and information picture of «self-management», base directions of self-management, the system of professional preparation of students of state-administrative specialities.